

Warszawa, 24 lipca 2018 r.

OPINIA

dotyczy: projektu rozporządzenia ministra finansów w sprawie zaniechania poboru podatku od czynności cywilnoprawnych od umowy sprzedaży lub zamiany waluty wirtualnej

Minister Finansów, zgodnie z projektem rozporządzenia z 14 czerwca 2018 r., planuje zaniechania poboru podatku od czynności cywilnoprawnych od podatników dokonujących transakcji w drodze umowy sprzedaży lub zamiany waluty wirtualnej. Zaniechanie poboru podatku od czynności cywilnoprawnych będzie miało charakter rozwiązania tymczasowego, gdyż znajdzie zastosowanie do umów sprzedaży lub zamiany waluty wirtualnej od dnia wejścia w życie rozporządzenia do 30 czerwca 2019 r. Ryzyko wiążące się z tym rozwiązaniem jest takie, że zaniechanie poboru PCC nie rozwiąże wszystkich problemów rynku wirtualnych walut. Szansą natomiast to, że do czasu wskazanego w rozporządzeniu, pozwoli na głębsze poznanie specyfiki rynku i wypracowanie spójnych i bardziej kompleksowych rozwiązań, które z całą pewnością są potrzebne.

Waluta wirtualna zdefiniowana została w art. 2 ust. 2 pkt 26 6 ustawy z 1 marca 2018 r o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (Dz. U. poz. 723 i 1075) jako cyfrowe odwzorowanie wartości, które nie jest:

- a) prawnym środkiem płatniczym emitowanym przez NBP, zagraniczne banki centralne lub inne organy administracji publicznej,
 - b) międzynarodową jednostką rozrachunkową ustanawianą przez organizację międzynarodową i akceptowaną przez poszczególne kraje należące do tej organizacji lub z nią współpracujące,
 - c) pieniądzem elektronicznym w rozumieniu ustawy z 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych,
 - d) instrumentem finansowym w rozumieniu ustawy z 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi,
 - e) wekslem lub czekiem
- oraz jest wymienialne w obrocie gospodarczym na prawne środki płatnicze i akceptowane jako środek wymiany, a także może być elektronicznie przechowywane lub przeniesione albo może być przedmiotem handlu elektronicznego.

To właśnie wszelkie transakcje z udziałem waluty wirtualnej takie, jak handel elektroniczny czy umowy sprzedaży lub zamiany budzą wątpliwości w kontekście opodatkowania ich podatkiem od czynności cywilnoprawnych.

W polskim orzecznictwie ukształtował się pogląd, w którym to wirtualne waluty zakwalifikowane zostały jako prawa majątkowe (por. wyrok NSA z 06.03.2018 r., sygn. II FSK 488/16). Taka kwalifikacja oznacza, że jeśli obrót walutą wirtualną dokonuje się na podstawie umowy sprzedaży lub zamiany to zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 1 lit. b ustawy z 9 września 2000 r. o podatku od czynności cywilnoprawnych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1150) czynność taka objęta jest podatkiem według stawki w wysokości 1%. Podstawę opodatkowania w takim przypadku stanowi wartość rynkowa prawa majątkowego będącego przedmiotem umowy.

Z punktu widzenia przedsiębiorcy:

Uwzględniając specyfikę tego rynku, 1-procentowa podstawa opodatkowania stanowi zasadniczą różnicę dla osób dokonujących transakcji. Możliwa jest sytuacja, w której wysokość podatku od czynności cywilnoprawnych przewyższa zainwestowane środki, co z całą pewnością powoduje zniechęcenie inwestorów do handlu wirtualnymi walutami.

Kolejnym aspektem, budzącym ogromne emocje wśród inwestorów było biurokratyczne podejście do rozliczania się z podatku. Zaznaczyć należy, że użytkownicy podejmujący się obrotu wirtualnych walut mogą wykonywać kilkanaście, kilkadziesiąt lub nawet kilkaset transakcji w ciągu jednego miesiąca. Nie mają oni też wpływu na to, czy składając ofertę na giełdzie, zrealizuje ją jedna osoba, czy np. zakupu oferty dokona wiele podmiotów. Od każdej transakcji z osobna byli oni zobligowani do wypełniania deklaracji PCC-3. Z powyższych informacji wynikałoby, że takich deklaracji w urzędach skarbowych powinna być bardzo duża liczba. Jak się jednak okazuje, rzeczywistość jest zupełnie inna. Jak podaje Ministerstwo Finansów w ocenie skutków regulacji planowanego rozporządzenia, od października 2016 r. do lutego 2018 r. ustalono, że jedynie w stosunku do kilkudziesięciu transakcji podatnicy wykazali przedmiot transakcji jako odnoszący się do walut wirtualnych. Powoduje to bardzo nieznaczną skalę zjawiska wykazywania obrotu walutą wirtualną w deklaracjach PCC-3.

Proponowane zmiany Ministerstwa Finansów w postaci zaniechania poboru podatku od czynności cywilnoprawnych od sprzedaży lub zamiany waluty wirtualnej należy zatem ocenić pozytywnie.

Po pierwsze, podatek PCC od handlu wirtualną walutą był wykazany zaledwie w kilkudziesięciu deklaracjach PCC-3, co oznacza bardzo nieznaczące wpływy do budżetu z tego tytułu. W konsekwencji nadchodzących zmian, zaniechanie poboru powyższego podatku nie wyrządzi żadnych negatywnych skutków podatkowych dla budżetu samorządowego.

Po drugie, pojawienie się handlu walutami wirtualnymi to zupełnie nowe zjawisko w obrocie gospodarczym zarówno Polski, jak i innych państw Unii Europejskiej, na które polskie prawo podatkowe nie było przygotowane. Tak jak na przykład czynność nabycia akcji za pośrednictwem domu maklerskiego korzysta ze zwolnienia z PCC na podstawie art. 9 pkt 9 lit. c, co potwierdzają liczne interpretacje organów podatkowych (m.in. Dyrektora Izby Skarbowej w Katowicach, sygn. IBPBII/1/436-85/10/MZ), tak czynność zakupu waluty wirtualnej z takiego zwolnienia do tej pory korzystać nie mogła, mimo że mechanizm obrotu akcjami i walutami wirtualnymi jest podobny.

Ponadto, podatnicy PCC, zgodnie z art. 10 ust 1 ustawy, zobowiązani są do samoobliczania podatku oraz do złożenia deklaracji i wpłacenia podatku w terminie 14 dni od powstania obowiązku podatkowego. System ten okazał się bardzo nieefektywny, co pokazała liczba zaledwie kilkudziesięciu złożonych deklaracji PCC-3, w której wykazano czynność obrotu walutami wirtualnymi.

Należy zaznaczyć, że z tytułu uzyskanego dochodu z obrotu wirtualnymi walutami pobierany jest podatek PIT jako różnica między osiągniętym przychodem, a kosztami jego uzyskania. Jeżeli w roku podatkowym podatnik jednorazowo dokona sprzedaży wirtualnych walut – zapłaci podatek od dochodu uzyskanego z tej jednej transakcji. Jeżeli podatnik wielokrotnie dokonywał ww. transakcji w roku podatkowym, przychód z ich odpłatnego zbycia uzyskany w roku podatkowym stanowi sumę przychodów z poszczególnych transakcji.

Proponowane rozwiązanie należy ocenić pozytywnie. Stawka tego podatku wynosi 19% i wydają się być wystarczającym obciążeniem dla podatników dokonujących obrotu wirtualnymi walutami. Z tego też względu stosowanie 1% obciążenia PCC dla każdej transakcji z osobna, może być zbyt dużym fiskalnym obciążeniem dla podatników.

Kontakt do eksperta:

Jacek Matarewicz

ekspert BCC ds. podatku VAT, akcyzy oraz prawa karnoskarbowego
tel. 661 975 552
e-mail: jacek.matarewicz@bcc.org.pl

Kontakt dla mediów:

Emil Muciński

rzecznik, Instytut Interwencji Gospodarczych BCC
tel. 602 571 395, 22 58 26 113
e-mail: emil.mucinski@bcc.org.pl; instytut@bcc.org.pl

Business Centre Club istnieje od 1991 roku. Jest prestiżowym Klubem przedsiębiorców i największą w kraju, ustawową organizacją indywidualnych pracodawców. Grupa BCC składa się z Klubu BCC, Związku Pracodawców BCC i Studenckiego Forum BCC. Członkowie BCC zatrudniają ponad 400 tys. pracowników, obroty firm sięgają 20 miliardów złotych. Wśród członków BCC znajdują się największe korporacje krajowe i zagraniczne. Członkami Klubu są także uczelnie wyższe, wydawnictwa, szpitale, prawnicy, dziennikarze, naukowcy, lekarze, wojskowi i studenci. BCC prowadzi działania w blisko 250 miastach i 23 łóżach regionalnych na terenie całej Polski. Koncentruje się na działaniach na rzecz rozwoju gospodarki i pomocy przedsiębiorcom. BCC jest członkiem Rady Dialogu Społecznego. Koordynatorem wszystkich działań BCC jest Marek Goliszewski. Kontakty prasowe: <http://www.bcc.org.pl/Eksperci.244.0.html>
Więcej: <http://www.bcc.org.pl> oraz: <http://www.facebook.com/pages/Business-Centre-Club/301754142096>